

ความต้องการที่มีต่อธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุ ธุรกิจการจ้างเพื่อน ให้กับผู้สูงอายุและธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ The Needs towards Business for Elderly Care, Elderly Companion and General Elderly Services

กาญจนา วี อนันต์อัครกุล* กิตติกาญจน์ ปานแดง**
Kanravee Anuntaakalakul* Kittikran Pandang**

Received : 18 April 2021 / Revised : 26 May 2021 / Accepted : 2 June 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความต้องการบริการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงกลางวัน (2) ความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ (3) ความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ (4) ความสัมพันธ์ของความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุกับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากสมาชิกครอบครัวผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 399 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test : χ^2 - test)

ผลวิจัย พบว่า สมาชิกครอบครัวผู้สูงอายุมีความต้องการบริการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงกลางวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 3.76) ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดตามลำดับคือ ด้านจิตใจ (M = 4.06) สังคม (M = 3.98) จิตวิญญาณ (M = 3.84) และด้านร่างกาย (M = 3.54) กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่างกัน มีความต้องการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่ต่างกัน มีความต้องการบริการด้านร่างกายแตกต่างกัน ธุรกิจบริการจ้างเพื่อนดูแลผู้สูงอายุ ได้รับความสนใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 53.40) กิจกรรมที่ต้องการมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา รายได้ ภาวะสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ธุรกิจบริการที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ ให้เช่าอิมูบิลิตี้ (ร้อยละ 72.40) ทำความสะอาดบ้าน (ร้อยละ 69.90) ส่งอาหาร (ร้อยละ 64.90) ซักรีด (ร้อยละ 62.70) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การดูแลผู้สูงอายุ / ธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุ / ธุรกิจการจ้างเพื่อนดูแลผู้สูงอายุ

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**อาจารย์ ดร. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จังหวัดนนทบุรี สถาบันพระบรมราชชนก

*Asst. Prof. Dr. at Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

**Instructor Dr. at Borommarajonani College of Nursing, Changwat Nonthaburi, Faculty of Nursing,

Praboromrajanok Institute, Thailand

Abstract

This research aims to study (1) the needs for elderly day care services (2) the needs for elderly day care companion services (3) the needs for elderly general service business (4) relationships between elderly general services needs and elderly health condition. This study conducts data by questionnaires from 399 respondents, and analyzes data by frequency, mean, percentage, standard deviation and Chi-Square Test : χ^2 - test)

The findings reveal that the members of elderly families want elderly day care services in the high level (M = 3.76). The service aspects that have the most demands are mental (M = 4.06) social relationship (M = 3.98) spiritual (M = 3.84) and physical aspect (M = 3.54) respectively. Respondents with different education level and income level have different needs for elderly day care services at the significant level of .05 , whereas the different elderly health conditions have different needs for physical aspect. In terms of elderly day care companion services, respondents have interested in this service in the high level (53.40%). Activity types of this service have relationships with education level, family income and elderly health condition at the significant level of .05. In terms of elderly general service business, the most interesting type of services are Equipment rental (72.40%) House cleaning (69.90) Food delivery (64.90) Stuff buying delivery (62.70) respectively.

Keywords: Elderly day care companion services / Elderly day care business /Elderly general service business

บทนำ

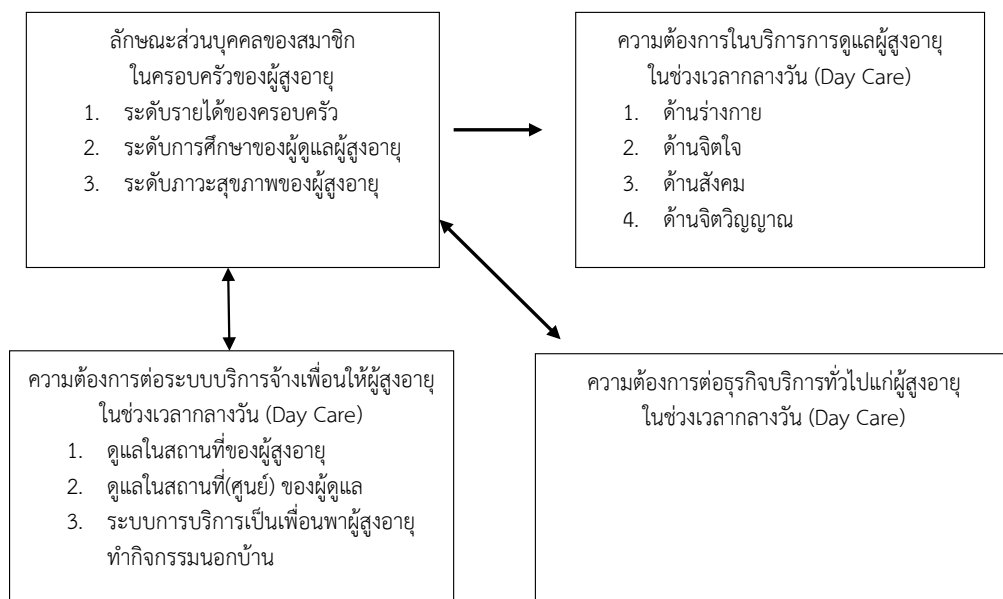
ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุ 11 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 15 ของจำนวนประชากรไทยทั้งหมด และคาดว่าในปี 2564 จะเพิ่มเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร ถือว่าประเทศไทยจะเป็น “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” (Complete Aged Society) และจะเพิ่มสัดส่วนเป็นร้อยละ 28 ในปี 2574 เรียกได้ว่าเข้าสู่ “สังคมผู้สูงวัยระดับสุดยอด” (Super Aged Society) (นีโอ,2562) วิถีชีวิตในสังคมเมืองของคนรุ่นใหม่ที่ต้องเร่งรีบ ทำให้ครอบครัวของผู้สูงอายุมีเวลาให้กับผู้สูงอายุน้อยลง ประกอบกับผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพ เนื่องจากสภาพร่างกายที่เสื่อมถอย ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ลดลง เมื่ออายุมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแลช่วยเหลือในการทำกิจวัตรประจำวัน สภาพสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมเมือง สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่บ้านตามลำพังในเวลากลางวัน ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ พลัดตกหกล้ม ขาดการดูแลการทำกิจวัตรประจำวัน อาทิ การดูแลด้านอาหาร ยา การพัฒนาด้านจิตสังคม จิตวิญญาณ ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพทางกาย จิตใจ และสังคมแก่ผู้สูงอายุ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแล มีบุคคลอยู่เป็นเพื่อนในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) หรือเมื่อเวลาผู้สูงอายุต้องการทำกิจกรรมนอกบ้าน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาครัฐได้มีการให้บริการที่หลากหลายในการดูแลผู้สูงอายุในสถานที่แบบเข้าไปเย็นกลับ และแบบประจำ ผู้สูงอายุบางรายอาจต้องการผู้ดูแลในลักษณะของเพื่อนชั่วคราวเพื่อร่วมทำกิจกรรม หรือพาไปนอกสถานที่ รวมถึงการทำธุรกิจ start up พาผู้สูงอายุไปเที่ยว ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งถือเป็นการสร้างรายได้อีกรูปแบบหนึ่ง (พัชรพร องค์กรสมณะคมกุล,2562) จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จึงเป็นโอกาสของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเพื่อให้บริการผู้สูงอายุ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษา ความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ และความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)
2. เพื่อศึกษาความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)
3. เพื่อศึกษาความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) กับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564)

กรอบแนวคิดในการวิจัย



นิยามศัพท์

1.ระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ เป็นบริการดูแลและเป็นเพื่อนให้กับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (1.1)บริการอยู่เป็นเพื่อนดูแลผู้สูงอายุ ภายในสถานที่ของผู้สูงอายุ (Home-Care) โดยจะมีการทำกิจกรรมต่างๆกับผู้สูงอายุ (1.2) บริการเป็นเพื่อนดูแลผู้สูงอายุ ในสถานที่หรือศูนย์ของผู้ให้บริการเอง และ (1.3) บริการเป็นเพื่อนดูแลผู้สูงอายุ โดยพาผู้สูงอายุทำกิจกรรมนอกสถานที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นการพาผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล ไปซื้อของ หรือท่องเที่ยว

2.ธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย (2.1) ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวัน ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน (2.2) ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อซื้อของให้กับผู้สูงอายุในบ้าน (2.3) ธุรกิจทำความสะอาดบ้าน และจัดสภาพแวดล้อมในบ้านของผู้สูงอายุ และ (2.4) ธุรกิจที่ให้เช่ายืมอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งทำการศึกษาความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) และความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ กับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุ ประชากร ศึกษาจากกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรี โดยพิจารณาจากกลุ่ม

ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 155,413 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้สูตร $n = N / 1 + Ne2$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.5 (Yamane.1970: 580-581 อ้างอิงจาก กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ. 93-94) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 399 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติ เชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติ ไค-สแควร์ (Chi-Square Test : χ^2 - test)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 399 คน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.61 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.81 และระดับประถมศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.56 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระดับ รายได้ (ของครอบครัว ต่อเดือน) ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลง มาคือ 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และระดับ 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.16 และเพศชาย มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.84 มีอายุระหว่าง 65 - 70 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.36 รองลงมา 71 - 75 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.06 และ 76 - 80 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ตามลำดับ โดย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี จำนวน 286 คน คิดเป็น ร้อยละ 71.68 รองลงมาสามารถทำกิจกรรมประจำวันได้เอง แต่ต้องมีผู้คอยดูแล จำนวน 93 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.31 และไม่สามารถทำกิจกรรมประจำวันได้เอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.01 ตามลำดับ

ความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน		M	SD	ระดับความ ต้องการ /ความคิดเห็น
ด้านร่างกาย				
1)	ผู้สูงอายุในบ้าน ต้องการ การดูแลจัดเตรียมหรือจัด ส่งอาหาร ในช่วงกลางวันที่ไม่มีใครอยู่บ้าน	3.51	1.35	มาก
2)	ผู้สูงอายุในบ้าน ต้องการ การดูแลกิจวัตรประจำวัน ที่จำเป็น เช่น การเข้าห้องน้ำ การทำความสะอาด ร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้า	2.99	1.34	ปานกลาง
3)	ผู้สูงอายุในบ้าน ต้องการการดูแล ในการป้อนอาหาร หรือให้อาหารทางสายยาง พลิกตะแคงตัว เป็นต้น	2.64	1.53	ปานกลาง
4)	ผู้สูงอายุในบ้าน ต้องการ การแนะนำการใช้ ยา และ จัดเตรียมยา ในช่วงกลางวันที่ไม่มีใครอยู่บ้าน	3.57	1.37	มาก
5)	ผู้สูงอายุในบ้าน ควรมีผู้อยู่เป็นเพื่อน เพื่อความ ปลอดภัย ในช่วงกลางวันที่ไม่มีใครอยู่บ้าน	3.84	1.21	มาก
6)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้รับการวัดความดัน โลหิต เจาะระดับน้ำตาลในเลือดอย่างสม่ำเสมอ	4.14	1.05	มาก
7)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกกำลังกายเพื่อ รักษาสุขภาพร่างกายให้ดีขึ้น โดยมีผู้ดูแล แนะนำอย่างใกล้ชิด	4.12	0.89	มาก
รวม		3.54	0.93	มาก
ด้านจิตใจ				
8)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้มีเพื่อนคุย คลายเหงา และทำกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเวลากลางวัน ระหว่าง ที่อยู่บ้านโดยลำพัง	4.24	0.87	มาก

ความต้องการในการบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน		M	SD	ระดับความ ต้องการ /ความคิดเห็น
9)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกไปทำกิจกรรมที่ ถนัด เช่น งานฝีมือ ร้องเพลง ดนตรี เต้นรำ วาดรูป กับผู้อื่นหรือกลุ่มเพื่อนๆ	4.01	1.04	มาก
10)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน มีผู้ดูแล พาออกไปท่อง เที่ยว หรือไปเปิดหูเปิดตา เดินเล่นนอกบ้าน ในช่วง กลางวันที่ไม่มีใครอยู่บ้าน	3.91	1.10	มาก
รวม		4.06	0.81	มาก
ด้านสังคม				
11)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกไปร่วมกิจกรรม กับชุมชน ชมรม หรือกับศูนย์ต่าง ๆ โดยมีผู้ดูแล ไปเป็นเพื่อน	3.90	1.07	มาก
12)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกไปพบปะ พูดคุย กับเพื่อนฝูง โดยมีผู้ดูแลไปเป็นเพื่อน	4.06	0.93	มาก
รวม		3.98	0.95	มาก
ด้านจิตวิญญาณ				
13)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ไปทำกิจกรรมทาง ศาสนา โดยมีผู้ดูแลไปเป็นเพื่อน	3.90	1.05	มาก
14)	ต้องการให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกไปร่วมทำ กิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม โดยมีผู้ดูแล ไปเป็นเพื่อน	3.77	1.15	มาก
รวม		3.84	1.01	มาก
ภาพรวม		3.76	0.76	มาก

จากตารางข้างต้น กลุ่มตัวอย่างสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจิตใจ ($M = 4.06$) รองลงมา คือ ด้านสังคม ($M = 3.98$) ด้านจิตวิญญาณ ($M = 3.84$) และด้านร่างกาย ($M = 3.54$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ด้านร่างกาย นั้นผู้ตอบแบบสอบถามต้องการการบริการดูแลให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้รับการวัดความดันโลหิตเจาะระดับน้ำตาลในเลือดอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ($M = 4.14$) ในด้านจิตใจ มีต้องการบริการดูแลให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้มีเพื่อนคุย คลายเหงา และทำกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเวลากลางวัน ระหว่างที่อยู่บ้านโดยลำพัง มากที่สุด ($M = 4.24$) ในด้านสังคมนั้น ต้องการการบริการดูแลให้ผู้สูงอายุในบ้าน ได้ออกไปพบปะ พูดคุยกับเพื่อนฝูง โดยมีผู้ดูแลไปเป็นเพื่อนมากที่สุด ($M = 4.06$) และด้านจิตวิญญาณ ต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุในบ้าน ได้ไปทำกิจกรรมทางศาสนา โดยมีผู้ดูแลไปเป็นเพื่อน มากที่สุด ($M = 3.90$)

ความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ของสมาชิกในครอบครัว และภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ

ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างหรือสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และระดับรายได้ต่างกัน มีความต้องการในบริการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับความต้องการในบริการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน ในด้านทั้ง 4 ด้าน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี

สำหรับด้านรายได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวของผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีระดับความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวันทั้ง 4 ด้าน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวของผู้สูงอายุที่มีรายได้ มากกว่า 15,001 บาทขึ้นไป

สำหรับด้านระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีภาวะสุขภาพต่างกัน มีระดับความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน ในด้านร่างกาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ผู้สูงอายุในครอบครัวสามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เอง เป็นอย่างดี มีความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวันด้านร่างกาย น้อยกว่ากลุ่มที่ทำกิจวัตรประจำวันได้เองแต่ต้องมีผู้คอยดูแล และกลุ่มผู้สูงอายุที่กิจวัตรเองไม่ได้

ความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบ
บริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

กิจกรรมในระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมที่ต้องการให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุทำในสถานที่ของผู้สูงอายุ		
การดูแลเรื่องอาหาร	207	28.05
การดูแลเรื่องยา	218	29.54
ดูแลกิจวัตรประจำวัน (การเข้าห้องน้ำ การทำความสะอาดของร่างกาย และเปลี่ยนเสื้อผ้า)	95	12.87
การเป็นเพื่อนสนทนาการ (ชวนคุย ดูทีวี และเพลง)	218	29.54
รวม	738	100.00
กิจกรรมที่ต้องการให้ทางศูนย์ของผู้ดูแลทำ ในสถานที่ (ศูนย์) ของผู้ดูแล		
การดูแลด้านสุขภาพ และโรคประจำตัว	256	30.37
การดูแลด้านร่างกาย (อาบน้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้า)	99	11.74
การดูแลด้านอาหาร และยา	205	24.32
การจัดกิจกรรมสนทนาการ	179	21.23
การจัดกิจกรรมทางศาสนา	104	12.34
รวม	843	100.00
กิจกรรมที่ต้องการให้ทำ หากมีบริการระบบการบริการจ้างเพื่อนพาผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกสถานที่/บ้าน เป็นครั้งคราว		
พาไปรับบริการที่ สถานพยาบาล และช่วยดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ	244	22.12
พาไปผ่อนคลายนอกบ้าน (เดินเล่น ซื้อของ รับประทานอาหาร)	171	15.50
พาไปเที่ยว	107	9.70
พาไปออกกำลังกาย	173	15.68
พาไปทำกิจกรรม ตามเทศกาล (งานสงกรานต์ งานปีใหม่ ฯลฯ)	74	6.71
พาไปร่วมทำกิจกรรมนันทนาการ (ร้อง/ฟังเพลง งานศิลปะ ฯลฯ)	129	11.70

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) (ต่อ)

กิจกรรมในระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
พาไปทำกิจกรรมทางศาสนา (ทำบุญ ตักบาตร นั่งสมาธิ ฯลฯ)	124	11.24
พาไปทำกิจกรรมจิตอาสา หรือเข้าร่วมกลุ่มกับชุมชน	81	7.34
รวม	1,103	100.00

หมายเหตุ : ผู้ตอบสามารถระบุกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม

จากระบบจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ซึ่งจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ (1) ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ - ในสถานที่ของผู้สูงอายุเอง (2) ให้การดูแลผู้สูงอายุ - ในสถานที่ของศูนย์ดูแล และ (3) ให้การบริการเป็นเพื่อนพาผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกสถานที่/บ้าน เป็นครั้งคราว ผลวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 218 คน เห็นว่ากิจกรรมที่ต้องการให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ทำในช่วงกลางวัน - ในสถานที่ของผู้สูงอายุ คือการช่วยดูแลเรื่องยา และการเป็นเพื่อนสนทนาการ (ชวนคุย ดูทีวี และเพลง) ส่วนกิจกรรมที่ต้องการให้ ทางศูนย์ของผู้ดูแลทำ - ในสถานที่บริการของศูนย์ คือ การดูแลด้านสุขภาพ และโรคประจำตัว จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 256 คน และกิจกรรมที่ต้องการให้ทำ หากมีระบบบริการจ้างเพื่อนพาผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกสถานที่/บ้าน เป็นครั้งคราว ได้แก่ พาไปรับบริการที่สถานพยาบาล และช่วยดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 244 คน

ความต้องการต่อธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการต่อธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ระดับความต้องการต่อธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจ เติลเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวัน ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน		
น่าสนใจ	259	64.90
ยังไม่แน่ใจ	111	27.80
ไม่น่าสนใจ	29	7.30
รวม	399	100.00
ธุรกิจ เติลเวอรี่ เพื่อซื้อของ ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน		
น่าสนใจ	250	62.70
ยังไม่แน่ใจ	122	30.60
ไม่น่าสนใจ	27	6.80
รวม	399	100.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความต้องการต่อธุรกิจบริการทั่วไป แก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) (ต่อ)

ระดับความต้องการต่อธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจทำความสะอาดบ้าน และจัดสภาพแวดล้อมในบ้านของผู้สูงอายุ		
น่าสนใจ	279	69.90
ยังไม่แน่ใจ	104	26.10
ไม่น่าสนใจ	16	4.00
รวม	399	100.00
ศูนย์หรือธุรกิจที่ให้เช่ายืม อุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้สูงอายุ		
น่าสนใจ	289	72.40
ยังไม่แน่ใจ	95	23.80
ไม่น่าสนใจ	15	3.80
รวม	399	100.00

จากการศึกษาธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มธุรกิจ ผลวิจัยพบว่า (1) ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวัน ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน สมาชิกในครอบครัว ผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นจำนวน 259 คน (ร้อยละ 64.90) (2) ธุรกิจ เดลิเวอรี่ เพื่อซื้อของ ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน สมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นจำนวน 250 คน (ร้อยละ 62.70) และ (3) ธุรกิจทำความสะอาดบ้าน และจัดสภาพแวดล้อมในบ้านของผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัว ผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นจำนวน 279 คน (ร้อยละ 69.90) และ (4) ธุรกิจที่ให้เช่ายืม อุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นจำนวน 289 คน (ร้อยละ 72.40)

ความสัมพันธ์ของความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) กับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของความต้องการธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ: ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวันให้ผู้สูงอายุกับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว

ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหาร ในแต่ละวัน ให้ กับผู้สูงอายุ	ภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว			
	ทำได้เองเป็น อย่างดี	ทำได้เอง แต่ต้อง มีผู้ดูแล	ทำเองไม่ได้	ค่าสถิติ
น่าสนใจ	175	70	14	$\chi^2 = 13.584$
ยังไม่แน่ใจ	89	20	2	P = 0.009**
ไม่น่าสนใจ	22	3	4	

**p<0.01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า ความต้องการธุรกิจบริการทั่วไป: ธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวัน ให้กับผู้สูงอายุกับภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุในครอบครัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

ความต้องการในบริการการดูแลผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุนั้น เห็นความจำเป็นที่จะให้ผู้สูงอายุได้มีการดูแลด้านจิตใจและด้านสังคม เป็นลำดับต้นๆ ด้านจิตใจ (M = 4.06 และ 3.98 ตามลำดับ) ซึ่งมากกว่า การบริการดูแลด้านร่างกาย (M = 3.54) ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุยังคงมีความห่วงใยในสุขภาพด้านจิตใจและด้านสังคม โดยอยากให้ผู้สูงอายุได้มีเพื่อนคุย ร่วมทำกิจกรรม เพื่อคลายเหงาในระหว่างวัน รวมถึงการได้ออกไปพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูงนอกบ้าน โดยมีผู้ดูแลไปเป็นเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจียยาริเยาะ เจะโชะ (2556) ศึกษาเรื่อง ความต้องการบริการสุขภาพและแบบแผนบริการสุขภาพ ของผู้สูงอายุที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ พบว่า ผู้สูงวัยมีความต้องการบริการสุขภาพ จิตใจ ด้านสังคม และด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในบริการดูแลผู้สูงอายุกับ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ของสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ ผลวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า ระบบบริการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน (Day Care) นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกับครอบครัวผู้สูงอายุที่สมาชิก

ในครอบครัวมีระดับการศึกษา และระดับรายได้ที่ต่ำ โดยกลุ่มนี้จะมีความต้องการในระบบบริการดูแลผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน มากกว่ากลุ่มสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาและรายได้ที่สูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้สูงและระดับการศึกษาที่สูงนั้น อาจมีความพร้อมทางด้านเวลา มีสภาพแวดล้อมในที่อยู่อาศัย และมีความรอบรู้ในการดูแลผู้สูงอายุได้ดียิ่งแล้ว ในขณะที่กลุ่มสมาชิกในครอบครัวมีระดับการศึกษา และระดับรายได้ที่ต่ำนั้น ขาดความพร้อมในด้านเวลา สภาพแวดล้อมในที่อยู่อาศัย และขาดความรู้ในการดูแลผู้สูงวัยดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการบริการดูแลผู้สูงอายุ กับภาวะสุขภาพของผู้สูงวัยนั้น ผลวิเคราะห์ยังสนับสนุนอีกด้วยว่า แม้ว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะสุขภาพไม่ดีนัก และมีความต้องการสูงในการบริการดูแลด้านร่างกาย แต่กลุ่มนี้ก็ยังคงมีความต้องการในการบริการดูแลด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ เหมือนกันกับผู้สูงอายุกลุ่มที่มีภาวะสุขภาพที่ดี จึงเห็นได้ว่าการบริการดูแลผู้สูงอายุนั้น จำเป็นต้องให้มีควบคู่กันไปทั้ง 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของสุชาติ สมบูรณ์และคนอื่นๆ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูงวัยอย่างมีสุขภาวะของผู้สูงอายุ พบว่า การสนับสนุนทางสังคมและ ความผาสุกด้านจิตวิญญาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสูงวัยอย่างมีสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยได้เสนอแนะให้มีการสนับสนุนทางสังคมและ ความด้านจิตวิญญาณ

ความต้องการระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าธุรกิจบริการเป็นเพื่อนดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวันนั้น มีความเป็นไปได้สูงที่ธุรกิจเหล่านี้จะเติบโตได้มากขึ้นในอนาคต เนื่องจากกลุ่มสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุมีความสนใจมากถึงร้อยละ 53.40 โดยมีความต้องการในการบริการเพื่อนผู้สูงอายุ ทั้งการดูแลในบ้านของผู้สูงอายุเอง การดูแลที่ศูนย์ผู้สูงอายุ และ ระบบการเป็นเพื่อนพาผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมนอกบ้าน รูปแบบของกิจกรรมส่วนใหญ่จะต้องการในเรื่องของการดูแลเรื่องยา และการดูแลด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังต้องการ การพาไปรับบริการที่สถานพยาบาลและดำเนินการขั้นตอนต่างๆให้ รวมถึงการเป็นเพื่อนสนทนาการให้กับผู้สูงอายุที่บ้าน ซึ่งกิจกรรมส่วนหลังนี้อาจเป็นโอกาสให้กับธุรกิจ start up สำหรับคนรุ่นใหม่ที่สนใจงานอิสระได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามธุรกิจเหล่านี้ควรพัฒนาทักษะการบริการให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับลักษณะความต้องการของผู้รับบริการด้วย เนื่องจากระดับรายได้ และการศึกษาของสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรมที่ต้องการให้บริการ ดังนั้น การเป็นเพื่อนสนทนาการ (ชวนคุย ดูทีวี และเพลง) ให้กับผู้สูงอายุที่บ้านนั้น ผู้ให้บริการควรศึกษาข้อมูลเบื้องต้นว่า ผู้สูงอายุที่จะให้บริการนั้น ชอบคุยเรื่องอะไร ชอบดูทีวีรายการใด และชอบเพลงแนวใด เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ในอนาคตอันใกล้ สังคมผู้สูงอายุอาจประกอบด้วยผู้สูงอายุที่เป็นโสดไม่มีบุตรหลานดูแล ธุรกิจการเป็นเพื่อนพาผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมนอกบ้าน อาจเติบโตอย่างก้าวกระโดดได้จากผลสำรวจที่ต้องการให้ พาไปออกกำลังกาย (จำนวน 173 คน) พาผู้สูงวัยไปผ่อนคลายนอกบ้าน (จำนวน 171 คน) พาไปทำกิจกรรมนันทนาการ (จำนวน 129 คน) พาไปทำกิจกรรมทางศาสนา (จำนวน 124 คน)

และพาไปเที่ยว (จำนวน 107 คน) เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริชัย ธรรมเสนห์ (2555) ศึกษาแบบแผนการจัดการธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่านอกจากความต้องการทางด้านอาหารและยาแล้ว ผู้สูงอายุยังต้องการผู้ดูแลช่วยเหลือรักษาด้านจิตใจเมื่ออยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง ผ่านรูปแบบกิจกรรมสันทนาการต่างๆ และการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนตติ บุญรอด (2557) ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครต่อธุรกิจบริการนำเที่ยว พบว่าผู้สูงอายุชอบใช้เวลาในการทำกิจกรรมนอกบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง ออกกำลังกาย และการท่องเที่ยว สำหรับเรื่องราคาการบริการนั้น เนื่องจากระดับรายได้ของสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความต้องการในธุรกิจเหล่านี้ การวางแผนกลยุทธ์ด้านราคาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ธุรกิจเหล่านี้ต้องคำนึงถึงให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้า อย่างไรก็ตามแม้ว่าสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้น้อย ก็ยังคงมีความต้องการให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ และยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยว่า อยากให้ธุรกิจเหล่านี้กำหนดราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ธุรกิจเหล่านี้อาจขอการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านภาษี หรืออื่นๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุทุกกลุ่มรายได้สามารถเข้าถึงบริการได้

ความต้องการ ธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ในช่วงเวลากลางวัน (Day Care)

สมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุให้ความสนใจในธุรกิจทั้ง 4 กลุ่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในธุรกิจที่ให้เช่าอิม อุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสนใจถึงร้อยละ 72.40 และธุรกิจทำความสะอาดบ้าน และจัดสภาพแวดล้อมในบ้านของผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสนใจถึงร้อยละ 69.90 สำหรับธุรกิจเดลิเวอรี่ เพื่อส่งอาหารในแต่ละวัน ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน และธุรกิจ เดลิเวอรี่ เพื่อซื้อของ ให้กับผู้สูงอายุในบ้าน ก็ได้รับความสนใจค่อนข้างสูงด้วยเช่นกัน (ร้อยละ 64.90 และ 62.70 ตามลำดับ) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันนั้น ผู้สูงอายุหลายคนต้องอยู่บ้านโดยลำพังในช่วงเวลากลางวัน ธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุเหล่านี้จึงมีความจำเป็นในปัจจุบันมากขึ้น และมีโอกาสที่จะเติบโตในอนาคตได้ดี รวมถึงอาจเป็นโอกาสให้ธุรกิจ Start up ที่สนใจจะเข้าสู่อาชีพเหล่านี้ได้ นอกจากนี้แล้วหากในอนาคต สังคมผู้สูงอายุอาจประกอบด้วยผู้สูงอายุที่เป็นโสดไม่มีบุตรหลานดูแล ก็ยังจะเป็นตัวกระตุ้นให้ธุรกิจเหล่านี้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษา ระดับรายได้ของสมาชิกในครอบครัวของผู้สูงอายุ และ ระดับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับความต้องการในธุรกิจทั้ง 4 กลุ่มนี้ ผู้ประกอบการจึงควรวางแผนกลยุทธ์ด้านราคา และ ออกแบบการบริการให้มีคุณภาพ และเชื่อถือได้ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้รับบริการที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การบริการดูแลผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการการบริการดูแลด้านจิตใจ ในระดับมาก โดยต้องการเพื่อนคุย ผู้ดูแลพาทำกิจกรรมนันทนาการ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครผู้สูงอายุ องค์กรที่พัฒนากิจกรรมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการ

2.ระบบบริการจ้างเพื่อนให้ผู้สูงอายุ ควรให้บริการดูแลด้านร่างกายในกรณีที่ผู้สูงอายุช่วยเหลือตนเองได้น้อย นอกจากนี้ควรพัฒนาทักษะของผู้ดูแล/เพื่อนสำหรับผู้สูงอายุ ให้มีทักษะบริการด้านจิตใจและด้านสังคม โดยมีรูปแบบการบริการให้มีกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับผู้สูงอายุ เช่นระบบเพื่อนพาทำกิจกรรมผ่อนคลายนอกบ้าน หรือพาไปออกกำลังกาย นันทนาการต่างๆ เป็นต้น

3.ธุรกิจบริการทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ ทั้งธุรกิจเคอเรียรี่ เพื่อส่งอาหาร ธุรกิจเคอเรียรี่เพื่อซื้อของ ธุรกิจที่ให้เช่าอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับผู้สูงอายุ และธุรกิจทำความสะอาดบ้าน และจัดสภาพแวดล้อมในบ้านของผู้สูงอายุ จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในระดับมาก ดังนั้นควรพัฒนารูปแบบการบริการให้ตรงกับกลุ่มผู้สูงอายุ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพบริการ

บรรณานุกรม

- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและเครือข่ายผู้สูงอายุ. [อินเทอร์เน็ต].สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2564, จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/health/prepared/topic002.php>
- เจียรรีเยาะ เจ๊ะไซ๊ะ.(2556). ความต้องการบริการสุขภาพและแบบแผนบริการสุขภาพของผู้สูงอายุที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพ คณะพยาบาลศาสตร์.ปริญญาานิพนธ์ พย.ม.สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชนตติ บุญรอด.(2557). ความต้องการของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครต่อธุรกิจบริการนำเที่ยว. [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2564, จาก <https://archive.cm.mahidol.ac.th/handle/123456789/1186>
- นีโอ.(2562). ไทยติด1ใน 5ต่างชาติใช้ชีวิตหลังเกษียณ ตลาดสินค้าบริการผู้สูงวัยบูม.ข่าวธุรกิจการ ตลาดผู้จัดการออนไลน์ [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563,จาก <https://mgronline.com/business/detail/9620000035764>
- พัชรพร องค์สรณะคมกุล. (2562).“พาผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล”บริการรับจ้างตอบโจทย์สังคมสูงวัย. มติชนเส้นทางเศรษฐกิจออนไลน์.[อินเทอร์เน็ต].สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563,จาก https://www.sentangsedtee.com/exclusive/article_116267
- พรทิพย์ สุขอดิศัย. (2557).วิถีชีวิตและแนวทางการมีสุขภาวะของผู้สูงอายุในภาคตะวันออก.ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต.ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิทธิชัย ธรรมเสนห์.(2555). รูปแบบการจัดการธุรกิจบริการสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย. *FEU Academic Review Journal*, 6(1), 88-99.
- สุขาดา สมบูรณ์ และคนอื่นๆ.(2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูงวัยอย่างมีสุขภาวะของผู้สูงอายุ. *วารสารเกื้อการุณย์*, 25(1), 141-153.